

Asia: VN/11019/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maanalaisen verkkoinfrastruktuurin sijaintitiedoista ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Millaisia taloudellisia, toiminnallisia, yhteiskunnallisia tai muita vaikutuksia tunnistatte? Miten arvioitte uuden toiminta- ja toteutusmallin tai muut edustamallenne taholle aiheutuvat seuraukset?

Ehdotettu toimintamalli lisää kaikkien sijaintietoa käsittelevien tahojen resurssitarvetta ja kustannuksia. Esityksen tavoitteet ovat kaikki kannatettavia, mutta niitä tulisi tavoitella menetelmällä, joka on resurssitarpeeltaan ja kustannuksiltaan kevyempi.

2. Miten näette uusien toimijoille asetettujen velvoitteiden, kuten esimerkiksi rekisteröintivelvoitteiden, tiedonantovelvoitteiden, turvallisuusvelvoitteiden ja näyttötoimintavelvoitteiden, toimivuuden edustamanne tahon näkökulmasta?

Rekisteröitymisvelvoite parantaa palvelun käyttäjien valvontaa. Perusmuotoinen turvallisuus selvitys on menetelmänä hidas ja kallis kaikille osapuolille. Käyttäjien tunnistamiseen ja turvallisuuden varmistamiseen tulisi selvittää kevyempi tapa, jolla riittävän turvalliseen lopputulokseen päästään nopeammin ja edullisemmin kuin nyt on ehdotettu. Perusmuotoinen turvallisuus selvitys vie aikaa viikoista kuukausiin ja rajaa näin kertatoimijoiden tarjontaa markkinoilla.

3. Miten 26 §:n verkkotietojärjestelmän luokat toimivat näkökulmastanne ja ovatko esitetyt verkkotietojärjestelmien tietoturva vaatimukset riittävän kattavat?

Verkkotietojärjestelmien luokittelu transaktioiden lukumäärän mukaan per aikayksikkö ei heijasta tietojärjestelmässä säilytettävän tiedon merkittävyyttä. Tietojen ja tietojärjestelmien luokittelu sekä tietoturvatarkistukset tulisi jättää kunkin tiedon omistajan ratkaistavaksi olemassa olevan lainsäädännön ohjaamina liiketoimintariskin näkökulmasta käsin. Tietoturva on parhaiten toteutettavissa silloin kun tekninen toiminnallisuus verkkotoimijan ja keskitetyn järjestelmän välillä on mahdollisimman vähäistä. Ehdotettu toimintamalli tietojärjestelmien tietoturvallisuuden arvioinnista lisää toimijoiden kustannuksia, lisäksi kustannusten kehitystä pitkällä aikavälillä on tältä osin vaikea arvioida.

4. Miten näette sähköisen tietopisteen rahoituksen ja toimialoilta perittävät maksut nyt ja tulevaisuudessa?

Kustannusarvio on karkea ja sisältää riskin kustannusten noususta sekä toteutusvaiheessa että ylläpitokustannuksina yli ajan. Verkkoinfrastruktuurin omistajille on tarjolla markkinaehtoisia palveluntarjoajia, jotka pystyvät vastaamaan verkkotietokyselyihin ja toimittamaan näyttöpalvelut kustannustehokkaasti.

5. Miten arvioitte verkkotietokyselyn määräajat sekä verkkotoimijalle asetetun määräajan ilmoittaa verkkotietokyselyssä pyydettyt tiedot Liikenne- ja viestintäviraston tietopisteeseen?

Kolmen päivän määräaikaan tulee laskea vain arkipäivät.

6. Miten arvioitte verkkoinfrastruktuurin sijaintitietojen käsittelyn kokonaisturvallisuutta ja uusien turvallisuusvaatimuksien riittävyyttä ja kattavuutta?

Kokonaisturvallisuus toteutuu parhaiten mallissa, jossa verkkotiedot ovat verkkotoimijoiden omassa tietojärjestelmissään ja kyselyihin vastataan suoraan kyselyn tekijälle. Verkkotoimijan tulisi voida itse päättää millaisen turvallisuusriskin on valmis kantamaan, jolloin ennen tietojen luovutusta voitaisiin äärimmillään vaatia kyselyn tekijältä perusmuotoista turvallisuusselvitystä tai vaihtoehtoisesti priorisoida tietojen saannin helpoutta ja vähentää näin kaivuvarioita mahdollisimman tehokkaasti.

7. Muita huomioita tai kommentteja hallituksen esityksestä?

Fingrid Oyj kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto tähän esityseen.

Tiivistelmä havainnoista:

- Esityksen tavoitteet verkkoinfrastruktuurin vaurioiden vähentämiseksi ja turvallisuuden lisäämiseksi ovat kannatettavia
- Esitys jättää kustannusten ja resurssitarpeen kasvun osalta paljon epävarmuuksia suhteessa saavutettavaan hyötyyn
- Esitetty hybridimalli lisää verkkoinfrastruktuurin omistajien, valtion- ja kuntien hallinnon sekä maanrakentajien kustannuksia. Esitetyn hybridimallin sijaan tulisi harkita kustannustehokkaampaa toteutusta esimerkiksi Ruotsin Ledningskollenin mallin mukaisesti

Martikainen Jari
Fingrid Oyj - Tietoliikenne